



## ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

Քաղաքացիական գործ թիվ ԵԴ2/38816/02/23  
2024թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

### ԳՈՐԾԻ ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

«06» օգոստոսի 2024թ.

ք. Երևան

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական  
պալատը (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան) հետևյալ կազմով՝

Նախագահող և զեկուցող

Ա. ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ա. ԱԹԱԲԵԿՅԱՆ

Ս. ՄԵՂՐՅԱՆ

Է. ՍԵԴՐԱԿՅԱՆ

քննարկելով ըստ Սամվել Դավթյանի հայցի ընդդեմ «Արթուն» բաց բաժնետիրական  
ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն)՝ հրամանն անվավեր ճանաչելու, նախկին  
աշխատանքում վերականգնելու և հարկադիր պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի  
համար միջին աշխատավարձը բռնագանձելու պահանջների մասին, թիվ ԵԴ2/38816/02/23  
քաղաքացիական գործի ենթակայության հարցը,

### Պ Ա Ր Զ Ե Ց

Դիմելով դատարան՝ Սամվել Դավթյանը պահանջել է անվավեր ճանաչել Ընկերության  
17.10.2023 թվականի թիվ 63 հրամանը, իրեն վերականգնել նախկին աշխատանքում,  
բռնագանձել չվճարված միջին աշխատավարձը և 17.11.2023 թվականից հարկադիր  
պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար հաշվեգրման ենթակա միջին  
աշխատավարձը:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի 28.11.2023 թվականի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատավոր Տ. Ստեփանյանը 26.06.2024 թվականին որոշում է կայացրել գործը Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին:

Գործը 12.07.2024 թվականին ստացվել է Սնանկության դատարանում և բաշխվել նույն դատարանի դատավոր Լ. Կատվալյանին:

Սնանկության դատարանի դատավոր Լ. Կատվալյանը 22.07.2024 թվականին կայացրել է «Քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու համար այն ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահին ուղարկելու մասին» որոշում:

Թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործը Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 30.07.2024 թվականին:

Վճռաբեկ դատարանը, քննելով թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործի ենթակայության հարցը, արձանագրում է հետևյալը.

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ քաղաքացիական գործերը ենթակա են քննության առաջին ատյանի դատարանում, բացառությամբ «Սնանկության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերի և հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա գործերի:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ դատարանը գործը հանձնում է սնանկության դատարանի քննությանը, եթե գործը քննելիս պարզվել է, որ այն ենթակա է քննության սնանկության դատարանում:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գործն ըստ տարածքային ընդհատության կամ սնանկության դատարանից ըստ ենթակայության ստացած դատարանը յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում այն վարույթ ընդունելու կամ գործը Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատ ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի տարածքային ընդհատությանը կամ ենթակայությանը:

Նույն հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 1-3-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում դատավորը ենթակայության հարցի որոշման համար գործը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին կայացված որոշումը ուղարկում է գործին մասնակցող անձանց, որոնք այն

ստանալու պահից եռօրյա ժամկետում կարող են գործի ենթակայության վերաբերյալ դիրքորոշում ներկայացնել Վճռաբեկ դատարան:

Նույն հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դեպքում Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատը գործը Վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից հնգօրյա ժամկետում որոշում է գործի ընդդատությունը կամ ենթակայությունը:

Նույն հոդվածի 9-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածով սահմանված կարգով որոշված դատարանը համարվում է իրավասու դատարան:

Վկայակոչված նորմերից հետևում է, որ գործն ըստ տարածքային ընդդատության կամ ըստ ենթակայության ստացած դատարանը գործի տարածքային ընդդատությանը կամ ենթակայությանը համաձայն չլինելու դեպքում յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում գործը Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատ ուղարկելու մասին՝ այդ որոշումն ուղարկելով գործին մասնակցող անձանց, որոնք այն ստանալու պահից՝ եռօրյա ժամկետում, կարող են գործի ենթակայության վերաբերյալ դիրքորոշում ներկայացնել Վճռաբեկ դատարան:

Իր հերթին, Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատը գործն ստանալու պահից՝ հնգօրյա ժամկետում, որոշում է գործի ընդդատությունը կամ ենթակայությունը: Ընդ որում, Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի որոշած դատարանը համարվում է իրավասու դատարան:

«Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ սնանկության գործերի վարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության սնանկության դատարանում (այսուհետ՝ դատարան): Սնանկության գործը վարվում է դատավորի կողմից միանձնյա:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների, երրորդ անձին պատկանող ապահովված իրավունքի առարկայի, պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ ծագած և սնանկ ճանաչելու հարցի լուծման կամ պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա ազդող վեճերով քաղաքացիական գործերը, բացառությամբ կառավարչի կողմից ներկայացվող հայցերով կամ «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման» մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա ներկայացվող

հայցերով հարուցվող քաղաքացիական գործերի, քննում է սնանկության գործը վարող դատավորը նույն սնանկության գործի շրջանակում՝ որպես առանձին քաղաքացիական գործեր (այսուհետ՝ առանձին քաղաքացիական գործեր): Նույն մասով սահմանված՝ պարտապանի և պարտատիրոջ մասնակցությամբ կնքված, ներառյալ՝ պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոցների պայմանագրերի առնչությամբ ծագած վեճը ենթակա է քննության սնանկության դատարանում որպես առանձին քաղաքացիական գործ՝ անկախ պարտապանի սնանկ ճանաչված լինելու հանգամանքից:

Նույն հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ ընդհանուր իրավասության դատարանից քաղաքացիական գործ ստանալու դեպքում դատարանը յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում այն վարույթ ընդունելու կամ գործը Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահին ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի ենթակայությանը: Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահը գործը Վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից հնգօրյա ժամկետում որոշում է գործի ենթակայությունը: Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահի որոշած դատարանը համարվում է իրավասու դատարան:

Վկայակոչված նորմերից հետևում է, որ քաղաքացիական գործերը, որպես կանոն, ենթակա են քննության առաջին ատյանի դատարանում: Այս ընդհանուր կանոնից բացառություն նախատեսված է «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով և այլ օրենքներով: «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ վերը վկայակոչված իրավակարգավորումներից հետևում է, որ սնանկության գործերի վարումն իրականացնում է Սնանկության դատարանը՝ միաժամանակ իրականացնելով նաև սնանկության գործով պարտատերերի պահանջների բավարարման հնարավորության վրա ազդեցություն ունեցող այն քաղաքացիաիրավական վեճերի քննությունը, որոնք համապատասխանում են «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված նախապայմաններին:

Ընդ որում, Սնանկության դատարանը, ընդհանուր իրավասության դատարանից ստանալով քաղաքացիական գործը, յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում այն վարույթ ընդունելու կամ գործը Վճռաբեկ դատարանին ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի ենթակայությանը:

«Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետի համաձայն՝ պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո դատարանը պարտապանին սնանկ ճանաչելու, դիմումը մերժելու կամ դիմումն առանց

քննության թողնելու, ինչպես նաև գործի վարույթը կարճելու մասին անհապաղ տեղեկացնում է՝ (...) Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանին՝ Հայաստանի Հանրապետության բոլոր դատարաններին ծանուցելու համար, (...):

«Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի համաձայն՝ պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից՝ կարճվում կամ ավարտվում են պարտապանից գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու պահանջով քաղաքացիական, վարչական կամ արբիտրաժային տրիբունալի վարույթում գտնվող գործերը, և պարտապանի դեմ պարտատերերի պահանջները կարող են ներկայացվել սնանկության վարույթի շրջանակներում՝ նույն օրենքով սահմանված ժամկետներում և կարգով:

Վկայակոչված իրավակարգավորումների վերլուծությունից հետևում է, որ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններն իրենց վարույթում քննվող քաղաքացիական գործերով պատասխանողների՝ սնանկ ճանաչված լինելու վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու դեպքում առաջին հերթին պետք է քննարկման առարկա դարձնեն այդ գործերի նկատմամբ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի կիրառման հնարավորության հարցը:

Ընդ որում, պարտապանին սնանկ ճանաչելու վերաբերյալ վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը կիրառելի է այնպիսի գործերի նկատմամբ, որոնցով **հայցվորի կողմից պատասխանողին ուղղված է գումարի բռնագանձման պահանջ կամ գույք հանձնելու պահանջ**: Նշվածից հետևում է, որ վկայակոչված իրավադրույթը կիրառելի է հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության դեպքում՝

ա) քաղաքացիական գործով պատասխանողը դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով սնանկ է ճանաչվել,

բ) քաղաքացիական գործով սնանկ ճանաչված պատասխանողի դեմ ներկայացված է գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու պահանջ:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը, նախկինում կայացրած որոշմամբ վերլուծելով «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը, դիրքորոշում է հայտնել այն մասին, որ նշված հոդվածում սահմանված է սնանկության գործընթացի հիմնական առանձնահատկություններից մեկը, որը դրսևորվում է նրանում, որ պարտապանի և պարտատերերի շահերից ելնելով՝ պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական

ուժի մեջ մտնելու պահից սնանկության վարույթին առնչվող կամ դրա ընթացքի վրա ազդող պարտապանից օրենքով նախատեսված պահանջներով քաղաքացիական գործերի վարույթները պետք է կենտրոնանան մեկ վարույթում, այն է՝ սնանկության վարույթում: Միաժամանակ, ՀՀ վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ նշված հիմքով կարճման ենթակա են սնանկ ճանաչված պարտապանի մասնակցությամբ ոչ բոլոր քաղաքացիական գործերի վարույթները, այլ միայն այն քաղաքացիաիրավական վեճերով գործերի վարույթները, որոնցում սնանկ ճանաչված պարտապանին ներկայացված է նյութաիրավական պահանջ՝ գումարի բռնագանձման կամ գույք հանձնելու տեսքով, և որոնց լուծումը կարող է հանգեցնել վերջինիս գույքային զանգվածի փոփոխության (*տե՛ս Մարինե Ավետիսյանն ընդդեմ Արտեմ Ավետիսյանի թիվ ԵՄԴ/1140/02/12 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 26.12.2013 թվականի որոշումը*):

Մեկ այլ որոշմամբ ՀՀ վճռաբեկ դատարանը դիրքորոշում է հայտնել այն մասին, որ սնանկության գործով պարտապանի բաժինն առանձնացնելու և դրա վրա բռնագանձում տարածելու միջոցով հայցապահանջի բուն նպատակը պարտապանի նկատմամբ իր ունեցած պահանջի բավարարում ստանալն է, որպիսի պահանջի իրականացումն առանց գումար կամ այլ գույք հանձնելու եղանակի, որևէ այլ կերպ չի կարող իրականացվել, քանի որ եթե ներկայացված պահանջի քննության ընթացքում պարզվի, որ հնարավոր չէ պարտապանի բաժինը բնեղենով առանձնացնել, ապա պետք է իրականացվի հրապարակային սակարկություններով գույքի վաճառք, իսկ սնանկ ճանաչված պարտապանի գույքի վաճառքը սնանկության վարույթից դուրս իրականացնելը հանգեցնելու է պարտապանից գույք վերցնելուն, իսկ եթե ներկայացված հայցի քննության ընթացքում հնարավոր լինի գույքը բնեղենով առանձնացնել, ապա բաժնային սեփականության մասնակիցներին պետք է առաջարկ արվի գնելու պարտապանի բաժինը ներկայացված հայցապահանջի շրջանակներում հարուցված քաղաքացիական գործի շրջանակներում, որը նույնպես հանգեցնելու է սնանկության վարույթի շրջանակներից դուրս պարտապանի գույքի հանձնման: Ընդ որում, ՀՀ վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ սնանկության վարույթի առկայության պայմաններում պարտատերը կարող է պարտապանի դեմ պահանջները ներկայացնել սնանկության վարույթի շրջանակներում, որոնց բավարարմանն ուղղված գործառույթները (պարտապանի գույքի գույքագրում, բաժանում, օտարում և այլն) վերապահված են սնանկության կառավարչին (*տե՛ս «ՎՏԲ-Հայաստան բանկ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ Հակոբ*

Սաֆարյանի և Ելենա Հարությունյանի թիվ ԵԴ/1846/02/20 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 19.04.2024 թվականի որոշումը):

Երևան քաղաքի ընդհանուր իրավասության դատարանի 25.07.2018 թվականի վճռով Ընկերությունը ճանաչվել է սնանկ:

Սույն քաղաքացիական գործով դիմելով դատարան՝ Սամվել Դավթյանը պահանջել է անվավեր ճանաչել Ընկերության 17.10.2023 թվականի աշխատանքից ազատելու թիվ 63 հրամանը, իրեն վերականգնել նախկին աշխատանքում, բռնագանձել չվճարված միջին աշխատավարձը և 17.11.2023 թվականից հարկադիր պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար հաշվեգրման ենթակա միջին աշխատավարձը:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի դատավոր Տ. Ստեփանյանը 26.06.2024 թվականին որոշում է կայացրել գործը Սնանկության դատարանի քննությանը հանձնելու մասին՝ պատճառաբանելով, որ.

«սույն գործով հայցի առարկան կազմող պահանջներ/ը հայցի առարկայի օբյեկտը, քաղաքացիական գործին մասնակցող անձանց շրջանակը, սնանկ ճանաչված պարտապան/ներ/ի սույն քաղաքացիական գործով գործին մասնակցող անձ հանդիսանալը բավարար է արձանագրելու այն իրողությունը, որ գործով կայացվելիք վերջնական դատական ակտը հանգեցնելու է պարտապանի գույքի և գույքային իրավունքների ու պարտականությունների ծավալի փոփոխության, որպիսի պայմաններում քաղաքացիական գործն իր հատկանիշներով դասվում է «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված գործերի շարքին, և սույն քաղաքացիական գործով վեճը կարող է ազդել պարտավորությունների պահանջների բավարարման հնարավորության վրա, որպիսի հարցը լուծելու բացառիկ իրավասությունը տրված է մասնագիտացված դատարանին ի դեմս սնանկության գործը քննող դատավորի»:

Սնանկության դատարանի դատավոր Լ. Կատվալյանը, համաձայն չլինելով գործի ենթակայությանը, 22.07.2024 թվականին որոշում է կայացրել գործի ենթակայությունը որոշելու համար թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործը Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահին ուղարկելու մասին այն պատճառաբանությամբ, որ.

«առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններն իրենց վարույթում քննվող քաղաքացիական գործերով պարտասխանողների սնանկ ճանաչված լինելու վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու դեպքում, առաջին հերթին պետք է քննարկման առարկա դարձնեն այդ գործերով վարույթը «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ

մասի 4-րդ կետի հիմքով կարճելու հնարավորության հարցը: (...) Երևան քաղաքի առաջին աստիճանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը պետք է նախ քննարկման առարկա դարձնել թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործով վարույթը «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի հիմքով կարճելու հնարավորության հարցը, հետո միայն քննարկել նույն օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված իրավակարգավորման շրջանակներում նշված գործը ՀՀ սնանկության դատարան փոխանցելու հարցը: Մինչդեռ Երևան քաղաքի առաջին աստիճանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանն ըստ էության որոշել է միայն «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված իրավակարգավորման շրջանակներում թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործը ՀՀ սնանկության դատարան փոխանցելու հարցը, չանդրադառնալով թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործի վարույթը՝ վճարված միջին աշխատավարձը և հարկադիր պարագուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար հաշվեգրման ենթակա միջին աշխատավարձը բռնագանձելու պահանջների մասով, կարճելու հարցին: (...)

Բացի այդ, Դատարանը հարկ է համարում նշել, որ ներկայացված հայցադիմումի մյուս մասն ըստ էության բխում է աշխատանքային իրավահարաբերություններից, մասնավորապես՝ աշխատանքից ազատելու հրամանն անվավեր ճանաչելու, նախկին աշխատանքում վերականգնելու պահանջների մասին, որպիսի պայմաններում Դատարանի գնահատմամբ առկա չէ «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածով նախատեսված պայմանները թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործը ՀՀ սնանկության դատարանի վարույթում քննության առնելու համար, ավելին, աշխատանքային իրավահարաբերություններից ծագած վեճի քննությունը ենթակա է լուծման ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքով սահմանված կարգով»:

Վերահաստատելով վերը նշված դիրքորոշումները՝ Վճռաբեկ դատարանը, «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը համակարգային վերլուծության ենթարկելով նույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հետ, արձանագրում է, որ պարտապանին սնանկ ճանաչելու մասին վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու օրվանից կարճման են ենթակա բացառապես քաղաքացիական, վարչական կամ արբիտրաժային տրիբունալի վարույթում գտնվող այն գործերի վարույթները, որոնցով ներկայացված է սնանկ ճանաչված պարտապանից գումար բռնագանձելու կամ գույք հանձնելու պահանջ՝ պայմանով, որ այդ պահանջը պարտատերերը հնարավորություն ունեն սնանկության վարույթի շրջանակներում ներկայացնելու որպես «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով առանձին պահանջ, իսկ բոլոր այն դեպքերում, երբ ներկայացված պահանջները չեն հանդիսանում «Սնանկության

մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի առարկա, սակայն ծագել են սնանկության գործով պարտապանի գույքի կազմում ներառված գույքի և իրավունքների առնչությամբ, ու այդ վեճով պարտապանը հանդես է գալիս որպես պատասխանող կամ պատասխանողի կողմում երրորդ անձ, ապա այդ գործերի վարույթները ենթակա են ոչ թե կարճման, այլ՝ ըստ առարկայական ընդդատության հանձնման Սնանկության դատարանի քննությանը՝ նույն սնանկության գործի շրջանակում որպես առանձին քաղաքացիական գործ քննելու համար:

Նախկինում կայացրած որոշումներից մեկում ՀՀ վճռաբեկ դատարանը անդրադարձել է ներկայացված պահանջների բնույթին՝ հիմնական և ածանցյալ լինելու տեսանկյունից՝ ըստ այդմ հիմք ընդունելով ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 265-րդ հոդվածի իրավակարգավորումը, եկել է այն եզրահանգման, որ աշխատանքից ազատելու հրամանն առոչինչ ճանաչելու մասին պահանջը հիմնական պահանջ է: Հիմնական պահանջ է նաև նախկին աշխատանքում վերականգնելու մասին պահանջը, քանի որ աշխատանքից ազատելու հրամանն անվավեր ճանաչելու մասին պահանջի բավարարումն անվերապահորեն չի կարող հանգեցնել նախկին աշխատանքում վերականգնելուն (*տե՛ս Արտակ Խաչատրյանն ընդդեմ «Հայաէրոնավիգացիա» ՓԲԸ-ի թիվ ԵԴ/22289/02/18 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 10.07.2020 թվականի որոշումը*):

Ինչ վերաբերում է հատուցում վճարելու, չվճարված աշխատավարձ և տույժ վճարելու պահանջների բնույթին, ապա ՀՀ վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ դրանք իրենց բնույթով ածանցյալ են, քանի որ աշխատանքային պայմանագիրը լուծելու վերաբերյալ հրամանն առոչինչ ճանաչելու դեպքում դրանք նույնպես ենթակա են անվերապահ բավարարման (*տե՛ս Մերուժան Միքայելյանն ընդդեմ «Տելեկոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (իրավանախորդ «ՎեՈՆ Արմենիա» ՓԲԸ-ի թիվ ԵԴ/12355/02/18 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 04.03.2022 թվականի որոշումը*):

Սույն գործով ներկայացված է աշխատանքային վեճի վերաբերյալ հայց: Հիմնական պահանջները եղել են հրամանն անվավեր ճանաչելն ու նախկին աշխատանքում վերականգնելը, իսկ չվճարված միջին աշխատավարձն ու 17.11.2023 թվականից հարկադիր պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար հաշվեգրման ենթակա միջին աշխատավարձը բռնագանձելու պահանջները բխում են հիմնական պահանջից, այսինքն՝ ածանցյալ են, ստորև նշված վերապահմամբ: Հետևաբար՝ հայցվորի կողմից պատասխանողին ուղղված չէ գումարի բռնագանձման պահանջ կամ գույք հանձնելու պահանջ: Սույն գործով

պատասխանողին ուղղված գումարի բռնագանձման պահանջն ածանցյալ է (ստորև նշված վերապահմամբ) և կախված է հիմնական պահանջի բավարարման հարցից: Հետևաբար Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ այն դեպքում, երբ աշխատանքային վեճով հիմնական պահանջը ենթակա է քննության ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից, իսկ հիմնական պահանջից բխող ածանցյալ պահանջի հավանական բավարարման դեպքում հնարավոր է գումարի պահանջ առաջանա սնանկ ճանաչված անձի հանդեպ, նման վեճերը պետք է քննեն հիմնական պահանջի քննության իրավասություն ունեցող դատարանները: Տվյալ դեպքում հիմնական պահանջի քննության իրավասությունը վերապահված է ընդհանուր իրավասության դատարանին, հետևաբար սույն գործը պետք է քննի Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը:

Միաժամանակ Վճռաբեկ դատարանն անհրաժեշտ է համարում նշել, որ գործի քննության այս փուլում հնարավոր չէ գործի նյութերից համոզիչ հետևության հանգել «չվճարված միջին աշխատավարձ»-ի բռնագանձման պահանջի հիմքերի վերաբերյալ, մասնավորապես պահանջը ներկայացված է որպես անվավերության հետևանք, թե ինքնուրույն պահանջ, ուստի այս պահանջի մասով ընդհանուր իրավասության դատարանը, վերը նշված դիրքորոշումների համաձայն, պետք է առաջնահերթ քննարկման առարկա դարձնի կարճման հիմքերի հարցը, եթե պահանջը ներկայացված է որպես ինքնուրույն պահանջ:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը՝ Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործն ըստ Սամվել Դավթյանի հայցի ընդդեմ Ընկերության՝ հրամանն անվավեր ճանաչելու, նախկին աշխատանքում վերականգնելու և հարկադիր պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար միջին աշխատավարձը բռնագանձելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածով՝

## Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. Թիվ ԵԴ2/38816/02/23 քաղաքացիական գործն ըստ Սամվել Դավթյանի հայցի ընդդեմ «Արթուն» բաց բաժնետիրական ընկերության՝ հրամանն անվավեր ճանաչելու,

նախկին աշխատանքում վերականգնելու և հարկադիր պարապուրդի ամբողջ ժամանակահատվածի համար միջին աշխատավարձը բռնագանձելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:

2. Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից, վերջնական է և ենթակա չէ բողոքարկման:

Նախագահող և գեկուցող \_\_\_\_\_ **Ա. ՄԿՐՏՉԱՆ**

\_\_\_\_\_ **Ա. ԱԹԱԲԵԿՅԱՆ**

\_\_\_\_\_ **Ս. ՄԵՂՐՅԱՆ**

\_\_\_\_\_ **Է. ՍԵՂՈՒԿՅԱՆ**